

SƏHƏND

SAZIMIN SÖZÜ

DUXA QOCA OĞLU DƏLİ DOMRUL

Belə demiş Qorqud Dədə,
O, ellərin işbiləni,
Babaların başbiləni:

– Quru bir çay üzərində
Saldırılmış bir körpünün
Cəvarında yurd eyləmiş,
Köçün salmış bir obadan
Ucalırdı şivən səsi.
Köç etmişdi, anlaşılan,
Gənc bir igid bu dünyadan.
Əri ölmüş yaşlı gəlin
Açıb atır al örpəyin.
Cavan qızlar
Ağlar, sızlar,
Başlarına qara salır,
Səs tutulur, göz qızarır.
Dırnaqlanır al yanaqlar,
Qana batır ağ duvaqlar.
Qan quruyur ağca üzdə,
Yaş quruyur yorğun gözdə.
Bir qarıcıq dildən düşüb,
İşqıraraq için çəkir.
Qanlı yaşı parçalanmış
Yanağına bir-bir tökür.
Qaraləçək bu ananın
Ürək yaxan nalələri
Ağladırı
Dağı-daşı.

– Niyə şivən qoparıban
Ağlayırsız? Nə xəbərdir?
Nə olubdur? –
Deyə gəlir Dəli Domrul.
Qazlıq atın cilovunu
Çəkib durur.
– Görüklü bir igidimiz
Ölüb bu gün. Ağlamağa
Səbəb oldur.
– Deyin görüm, o igidi
Kim öldürdü? – deyə Domrul
Yenə sorur.
– Qızıl qanad Əzrail
Göy üzündən uçub gəldi,
Haq-taala əmri ilən
Xub igidin canın aldı.

Dəliqanlı, qaflanqaynaq
Bir igiddir Dəli Domrul.
Zamandır ki, quru bir çay
Üzərində körpü salmış.
Karvan-kələk, yoldan ötən,
Kimsə keçsə körpüsündən,
Tutub alar otuz üç pul
Keçməyəndən döyə-döyə,
Çala-çala qırxın alar.

O deyər ki: – Məndən dəli,
Məndən güclü igid varsa,
Çıxıb mənən döyüş etsin,
Pəncələşib vuruş etsin.
Yenə də o: – Gərək mənim
Qoçaqlığım, igidliyim,
Cilazin ər olduğumun
Tərifini hər yana gedə,
Ruma gedə, Şama gedə –
Deyə Domrul öyünərdi.

Xub igidin ölümündən
Kədərlənir Dəli Domrul.
– Mərə, ərler! Nə kişidir
Dediyiniz Əzrail?
Nə üçün o, qafil-qafil
El içinə qırğın sala?!
Yaxşı-yaxşı igidlərin
Yaxaladıb canın ala!

* * *

– Qadir Tanrı, varlığının
Birliyinin haqqı üçün
Mənə göstər canlar alan
Qızıl qanad Əzrailin.
Döyüşübən, savaşıban
Xilas edim xub igidin
Canını mən ki, bir də o,
Yaxşı-yaxşı igidlərin
Canlarını alanmasın.
Obalara, komalara
Qara şivən salanmasın, –
Deyə Domrul rica edir.

Yoxsa Tanrı dərgahına
Onun sözü xoş gəlməyir?!
– Bax, gör necə dəli qavat
Çəkinmədən edib cürət,
Şükr etmədən birliyimə,
Mənim ulu dərgahıma
Yan baxıri? – deyə Tanrı
Hökm eylədi Əzrailə:

– Hey Əzrail! Tez ol yürü,
O dəliyə yetir özün,
Yaramazın bənzin sarat*,
Kəs nəfəsin, canın xırlat.

* Saralt

Dəli Domrul qırx igidlən
Yeyib-içib oturarkən
Qorxunç qoca surətində
Əzrail uçub gəldi.
Nə qapıçı onu gördü,
Nə gəldiyin çavuş bildi.

Əzrailin heybətindən
Qorxu bilməz Domrulun
Görər gözü görməz oldu,
Tutar əli tutmaz oldu.
Nəzərində işıq dünya
Çevirildi qaranlığa.
Çırpıntıya düşdü ürək,
Əzrailə nə söyləmiş
Dəli Domrul baxaq görək:
– Qoca, sən nə heybətli sən?
Qoca, sən nə dəhşətli sən?
Qapıçılar səni görməz,
Qaravullar səni duymaz?!
Sənin qorxunc, ürək sıxan
Görükəmin mənim görər
Gözlərimi görməz etdi.
Qoca, sənin dəhşətindən
Danışmağa tutmaz dodaq.
Yerə düşdü heybətindən
Əlimdəki qızıl oyaq.
İsti ağzım buza döndü,
Sümüklərim duza döndü.
Ay saqqalı ağca qoca,
Gözçığızı çöngə qoca,
Söylə, bura necə gəldin?
Söyləməsən mənə əgər,
Qadam-balam sənə dəgər.

Domrulun sözlərindən
Əzrail açıqlandı:

– Ahay dəli! Gözlərimin
Çöngəliyini bəyənəməzsən?!
Qara gözü xumar baxan,
Baxışılən odlar yaxan
Gəlinlərin və qızların
Canlarını çox almışam!

Saqqalımın ağılığını
Bəyənəməzsən? Bir yürüşdə
Dəmirdirnaq aslanların
Belin, bükən, qarakakil,
Qarasaqqal igidlərin
Canlarını çox almışam!
Dəli Domrul: – Mərə qoca!
Qızıl qanad Əzrail
Sən imişsən? – deyə sorur.
– Mənəm, aha!
– Yaxşı-yazşı igidlərin
Canlarını sən alırsan?
Bu ellərə, obalara
Qara şivən sən salırsan?
– Mən alıram! Mən salıram!

Ahay dayan! Qapıçılar,
Qapıları qapalayın!
İgid oğul ölümündə
Ürəkləri şan-şan olan,
Sinəsinə dağ çəkilib,
Gözləri qan yala dolan
Anaların qisasını
Cəllad dinli, daş ürəkli,
Çöngə gözlü bu qocadan
Bu gün burda alam gərək!
Ürəyinə dağ çəkilmiş,
Al soyunub qara geymiş,
Mən bir arzu, mən bir istək
Duyğusilə dolu olan

